ובי מה בין זו לבתולה שדמיה טהורין. דאם נשמנו מראה דמיה למחרת מראיית שעת תשמיש טמאה ואילו מצאה כתם לאחר תשמיש טהורה כדאי׳ בפ׳ האשה (לקמן דף פ.) תולה בבתולה שדמיה טהורין ומדלא מפליג משמע אפילו הדם משונה טהור ומשני הכא אין שירפה של טהרה מצוי דאם כתם בגא מגופה טמאה ודאי אבל כתם שירפה של טהרה מצוי לכך טהורה דאיכא למימר האי כתם מעלמא בא ואפילו אי אתא מגופה איכא למימר דם בתולים הוא (ואיכא למימר) ולא מיתה עדיין המכה:

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק. משמע שהיה רבו ובפרק זה בורר (סנהדרין דף כו.) קרי ליה ר"ל לר"ש בן יהוצדק רועי בקר ולא היה מוחה ר' יוחנן על כבוד רבו ואומר ר"ת דתרי הוו[ד]:

רוקח בשוק טהור. פי׳ בשוק שאין ידוע אם ראתה אם לאו אין להחזיקה כרואה כיון שלא הגיע זמנה לראות ולא ראתה שלשה פעמים ומיירי אפילו בגא ע"ה אבל בגא ידוע אם ראתה אם לאו:

למהוי דבריו של אחד במקום שנים. וא"ת ודילמא ר"ש בן יהוצדק סבר לה כרשב"ג דבג׳ זימני הוי חזקה וחזקה נמי מודה לרשב"ג כתמה טהור וי"ל דרוקה ומדרסה קיל טפי מבכתמה מדמספקא ליה בכתם אי טמא אם לאו וכיון דקיל טפי אי ס"ל כרשב"ג ה"ל לטהר רוקה ומדרסה עד פעם רביעית:

הרי הן בחזקת טהרה. וא"ת במתני׳ דקתני לריכה להיות בודקת חוץ מן הנדה כו׳ אמאי לא מפקא מי שלא הגיע זמנה והכא דבנות כותים (לקמן דף לח.) דכל י"ל בחזקת טהרה ומפרש בגמרא לענין שאינה לריכה בדיקה וי"ל דלא מפרש במתני׳ אלא הנהו דאינן לריכים בדיקה ממתן דאין קפידא ברלייתם דנדה בלאו הכי טמאה ויושבת על דם טוהר אפילו אם תראה לעולם טהור אבל לא הגיע זמנה לראות[ה] וי"ל דאינה לריכה בדיקה מחמת דמסולקין בדמים לא קתני:

פתחת בתרי וסיימת בחדא. וא"ת והא במתני׳ נמי ל׳ נשים קתני במה אמרו דיה שעתה וי"ל דהתם ליכא למיטעי אבל הכא איכא למיטעי ולומר מעוברת והיא מעיקה: **דהויא** מניקה ואיעברה. ולא"ת הכי איעברה בלא רואה והא אמרינן בשלהי המפלת (לקמן לא.) דאין אשה מתעברת אלא קמוך לטבילתה או לוסתה[ו] וי"ל דרוב פעמים כך הוא וזימנין דמיתרמי ומיעברה א"ע בימים שהיא רגילה לראות אין מתעברת אלא קמוך לטבילתה או קמוך לוסתה: **דיין** כל ימי עיבורן. משמע אפילו רואה כמה פעמים ואף על פי דבלא הגיע זמנה לראות אמר לעיל שלשת מטמאה מעת לעת היינו משום דכיון שהוחזקה לראות בטל הסילוק אבל הכא מעוברת ומניקה המסתלקין עדיין קיימים ואפילו לא נסתלקו בתחלה מסתלקין והולכין בסוף וא"ת מ"ש דלא הגיע זמנה לראות לא בעיא בדיקה ומעוברת ומניקה בעיא בדיקה כדקתני במתניתין לריכה להיות בודקת אבולהו וי"ל דכל זמן שלא הוחזקה היא מסולקת בדמים יותר מכולן:

אלא

מתקיף לה ר' אלעאי וכי מה בין זו לבתולה שדמיה טהורין א"ל ר' זירא זו[ז] שירפה מצוי וזו אין שירפה מצוי אמר עולא א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק [א]תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה פעם ראשונה ושניה רוקה ומדרסה בשוק טהור כתמה נמי טהור ולא ידענא אם דידיה אם דרביה למאי נפקא מינה למיהוי דבריו של אחד במקום שנים כי אתא רבין וכל נחותי ימא אמרוה כר"ש בן יהוצדק אמר רב חלקיה בר טובי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו שופעת כל ז׳ אינה אלא ראיה אחת אפילו שופעת ולא מבעיא פוסקת אדרבה פוסקת הויא לה כשתי ראיות [ב]אלא תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ושופעת כל ז׳ אינה אלא ראיה אחת אמר רב שימי בר חייא מדלפת אינה כרואה והא קחזיא אימא אינה כשופעת אלא כפוסקת מכלל דשופעת [ג](נמי) כי נהרא אלא אימא [ד]אינה אלא כשופעת תנו רבנן [ה]חזקה בנות ישראל עד שלא הגיעו לפרקן הרי הן בחזקת טהרה ואין הנשים בודקות אותן משהגיעו לפרקן הרי הן בחזקת טומאה ונשים בודקות אותן רבי יהודה אומר אין בודקין אותן ביד מפני שמעוותות אותן אלא סכות אותן בשמן מבפנים ומקנחות אותן מבחוץ והן נבדקות מאיליהן: רבי יוסי אומר מעוברת וכו׳: תני תנא קמיה דר׳ אלעזר רבי יוסי אומר מעוברת ומניקה שעברו עליה ג׳ עונות דיה שעתה א"ל פתחת בתרי וסיימת בחדא דלמא מעוברת והיא מניקה קאמרת ומילתא אגב אורחיה קמ"ל דימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה וימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה כדתניא [ו]ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה וימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה כיצד הפסיקה שתים בימי עיבורה ואחת בימי מניקותה שתים בימי מניקותה ואחת בימי עיבורה אחת ומחצה בימי עיבורה ואחת ומחצה בימי מניקותה מצטרפות לג׳ עונות בשלמא ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה משכחת לה דקמניקה ואזלא ומיעברה אלא ימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה היכי משכחת לה איבעית אימא בלידה ובשתא ואיבעית אימא דם נדה בלחוד ודם לידה לחוד ואיבעית אימא תני חדא: במה אמרו דיה שעתה וכו׳: אמר רב [ח]אבולהו ושמואל אמר ל"ש אלא בתולה וזקנה אבל מעוברת ומניקה דיין כל ימי עיבורן דיין כל ימי מניקותן וכן אמר ר' שמעון בן לקיש אבולהו ורבי יוחנן אמר לא שנו אלא בתולה וזקנה אבל מעוברת ומניקה דיין כל ימי עיבורן דיין כל ימי מניקותן כתנאי מעוברת ומניקה שהיו

שופעות

מפקיף לה רבי אלעאי. לחזקיה מה בין זו לבתולה שדמיה טהורין בתולה שנטמאת יש שדמיה טהורין עד שתמיה המכה דתלינן בבתולין ויש שדמיה טהורין ד׳ לילות ויש שדמיה טהורין כל לילה הלשונה כדאמרינן פרק בתרא (לקמן דף סד:) (ז) וכולהו קי"ל דכל זמן שדמיה טהורין לן לה כתם דקתני בפ׳ האשה (לקמן דף פ.). ושוין שתולה בשומרת יום כנגד יום בראשון שלה ובבתולה שדמיה טהורים (ט) מהתם שמעינן דאין לה כתם ואע"ג דראתה פעם אחת דלא מפלגינן בין הגיע זמנה ללא הגיע בין שראתה פעם אחת בבית אביה שהיא אחת מן הבתולות שדמיה טהורין והא הכא דאילו חזת בשינוי מראה דמיה מטמאה מעת לעת דהגיע זמנה לראות וראתה בבית אביה אפילו הכי לא מטמאינן כתמה ומ"ש הך מהא: **זו שירפה מצוי.** בתולה שדמיה טהורין שרף שלה מצוי מחמת בתולים הילכך כתמה טהור דתלינן בדם בתולין: **וזו אין שירפה מצוי.** למהרה ולתלות בו: **רוקה ומדרסה בשוק טהור.** כגון שנמצא רוקה בשוק וקיים לן שקודם לכן ראתה ב׳ פעמים ואין אנו יודעים אם נדה היא אם לאו אם מספקינא לא מחזקינן לה כספק הרוקין הואיל ולא הוחזקה רואה: **ולא ידענא בו.** עולא הוא דקאמר לא ידענא אי א"ר יוחנן מסקנא דהא מילתא דקאמר כתמה נמי טהור מדעתיה או משמיה דר"ש בן יהוצדק כרוקה ומדרסה: **דבריו של אחד במקום שנים.** אי אמר להא וכתמה נמי טהור משמיה דרביה הוי חזקיה דאמר לעיל [י.] טמא אחד במקום שנים להא פליג עליה ר' יוחנן לעיל מלבייה וחזינן דקאי ר"ש כוותיה: ה"ג **אמרו רר"ש בן יהוצדק.** בשמו של ר"ש בן יהוצדק וה"ל חזקיה אחד במקום ב׳ וש"מ הלכה כר' יוחנן: **איכא אלא רואה אחת.** לאחוזקה כרואה ודיה שעתה עד שתפסוק ומחזור ותראה שתי ראיות: **ולא מבעיא פוסקת.** ומחזרת ורואה: **ושופעת כל שבעה.** שמי מכאן אפילו: **מדלפת.** טיף אחר טיף: **איכא כרואה.** דמשמע דאפילו כראיה אחת אינה משונה: **אלא לפוסקת.** והוו להו ראיות טובא והוחזקה רואה ולכשתפסוק ותחזור ותראה מטמאה מעת לעת. ופרכינן מכלל דשופעת דאמר לעיל איכא אלא ראיה אחת היינו דשופעת כי נהרא בתמיה כיון דמדלפת אינה משונה שופעת וא"א להיות שופעת כמעין כל שבעה ומיה: **נחוקה עומדת.** כלומר בחזקת דמים מצויים בהם: **שמעוותות אותן.** כלומר מקרטין לה בצפורן ומייתו לה לידי ראיה: **מכפנים.** שסיכת שמן מבית הדם אם זמנו הוא: **פתחת בתרי.** מעוברת ומניקה: **וסיימת בחדא.** דקאמר דיה שעתה דיין שעתן מיבעי ליה: **מעוברת והיא מניקה.** שנולד עוברה ומניקתו א"ע מניקה ונתעברה והוא הדין למעוברת גרידתא והא דנקט מעוברת והיא מניקה לומר לך שמצטרפין ימי מניקה לימי עיבורה לג׳ עונות כגון שהפסיקה שתים בימי

עיבורה ואחת בימי מניקותה או חלוף דהכי משמע מעוברת והיא מניקה בתוך הפסקת הטעונות הללו: **ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה.** כגון אם היתה מניקה ונתעברה והפסיקה תחלת עונה קצת בימי מניקותה והשלימה בימי עיבורה: **אלא ימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה היכי משכחת לה.** דילדה ולא חזאי הא דאתה דם בלידתה ומנצא שלא עברו עליה ג׳ עונות: **פני חדא.** ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה ולא מיתני ימי מניקותה עולים לה לימי עיבורה: **אלוהו.** ל׳ נשים כולהו קתני לה דבשמיה מטמאה מעל"ע: **בתולה וזקנה.** בתולה כיון דראתה פעם ראשונה ושניה הוחזקה רואה. זקנה נמי כיון דאיתחזקה תרי זימני אחר ג׳ עונות אישכחא דלגאו סילוק דמים הוא שלא דילוג וסת: **אבל מעוברת ומניקה.** ודאי דמיה מסולקין ואפילו לא נסתלקו מתחלתן מסתלקין והולכין הן תדיר. ברוך:

שופעות

פז א מיי׳ פ״ע מהלכות איסורי ביאה הל׳ ה ופי׳ במ״מ טוש״ע י״ד סימן קצ סעיף ב ג ד:

פח ב ג מיי׳ פ״ד מהל׳ מעכו״ם ומשנ״ת הל׳ ב׳ טוש״ע יו״ד סימן קפ״ז סעיף ג:

פט ד מיי׳ שם הל׳ ח:

צ ה מיי׳ פ״ד מהלכות משכ״ומ ומשנ״ת הל׳ ה:

תוס׳ הרא״ש

לבתולה שדמיה טהורין. ותנן לקמן נשתנו מראה דמים שלה טמאה וכתמה טהור ואפילו בצא הכתם בשינוי מראה דהא אמרינן לקמן בפרק האשה תולה בבתולה שדמיה טהורין ותנן לקמן נשתנו מראה דמים שלה ומשמע בכל ענין אפילו מראה הכתם משונה והיינו טעמא דהא דנשתנו מראה דמים שלה טמאה לאו טומאה דאי אלא מספק דשמא דם נדה הוא ובכתם דאיכא לספוקי נמי אימר מעלמא אתי דעבדה בשוק של טבחים ולאו אדעתה מקילינן כיון דא"נ מגופה הוי שמא טהור הוא: **רוקה ומדרסה בשוק טהור.** רוקה ניחא דבאשה אחרת היא רוקה טמא דאע"ג דספק טומאה ברשות הרבים טהור גזרו על ספק רוקין הנמצאין דאפילו שוטה אחת בעיר או נכרית תנן בפ"ה דמס׳ טהרות דכל הרוקין שבעיר טמאין אבל מדרסה קשה דאפילו אשה אחרת נמי טהור מדרסה ברשות הרבים. וי"ל משום דבאשה אחרת תנן בפ"ה במס׳ טהרות מי שדרסה אשה על בגדיו או שישבה עמו בספינה אם מכירתו שאוכל בתרומה כליו טהורים ואם לאו ישאלנה ובהך דשלא הגיע זמנה אפילו אינו מכירתו אינו צריך לישאל. ועוד נראה דאפילו בבנות עם הארץ איירי ואע"פ שגזרו על צינורא דעם הארץ שהוא רגיל בטומאה הכא לא גזור הואיל ואינה רגילה לראות והא דנקט בשוק לאו דוקא דאפילו בבית נמי טהור אלא אורחא דמלתא נקט דבבית יודעים אם היא טהורה אם לאו: **למיהוי דבריו של אחד במקום שנים.** וא"ת דלמא רבי שמעון בן יהוצדק כרשב"ג ס"ל אבל אליבא דר' הוי טמא כחזקיה וג"ל דאם איתא דס"ל כחזקיה הוה ליה למימר בין שנוה לשלישית טמא אלא ודאי כר' ס"ל ואפילו הכי כתמה שבין שנוה לשלישית טהור: **ואין הנשים בודקות אותן.** והא דלא תני ליה במתני׳ גבי נדה ורושבת על דם טוהר לפי שזאת פשוטה היא. ומ"ר קשה דלא קתני במתני׳ י"א יום שבין נדה לנדה. דאיכא למ"ד בפ׳ בנות כותים דאין צריכה בדיקה. וי"ל דלא קתני מתני׳ אלא הנך דאין נפקותן בראייתן. נדה בלאו הכי טמאה. ורושבת על דם טוהר אפילו תראה טהורה: **פתחת בתרתי וסיימת בחדא.** מתני׳ לא קשיא ליה דקתני ד׳ נשים וקאמר עלה במה אמרו דייה שעתה ומסיק בגמרא דקאי אכולהו אז אחרי. משום דבבא אחריתי היא. וברישא קתני דיין שעתן. א"נ משום דהכא איכא למימר דאיירי בחדא איתתא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מתקיף וכו׳ **ובבולהו** קי"ל: (ב) **בא"ד** שדמיה טהורים שמעינן כל"ל ותיבת מהתם נמחק:

גליון הש"ס

תוס׳ ד"ה דהויא ובו׳ וי"ל דדוב פעמים. עי׳ סוטה מ ע"א מד"ה אלינה:

מוסף רש"י

ימי עיבורה עולין לה. אמריגן מעוברת ומניקה שעברו עליה ג׳ עונות ותראה דיה שעתה. עולין לה. כלומר מצטרפים לימי מניקותה, כגון היתה מניקה והתחילה לפסוק ונתעברה והשלימה ג׳ עונות, מצטרפין ימי עיבורה לימי מניקותה (לקמן לז.).

(ג) [פי׳ כגר התחילה לראות דם עומד ומזקתו מן הטעמא והכתולה אין שירפה מצוי, עניך ערך שרף ג׳], (ד) כרש"ל מ"ז, (ה) לקמן לו., (ו) [וע"ע תוס׳ סוכה יא.: ד"ה דבני ומגמ׳ ע"ז נט. ד"ה דאמר ובגמ׳ יומא מג: אפילו לרביה לא ליים דא"ר יוחנן מנסוס ר"ש בן יהוצדק וגבמ׳ ר"ה לד: הא דרביה], (ז) ל"ל וי"ל יום,

(ח) [פי׳ כגר התחילה לראות דם עומד ומזקתו מן הטעמא והכתולה אין שירפה מצוי. (ט) **בא"ד** דלא מטמאינן כל"ל ותיבת מהתם נמחק:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

שופעות. נלו דוקא: **קפלה.** הוי לונס: **קפלה ורחצה.** ג׳ פעמים קבעה לה וסת כדמפרש ואזיל: **לילמא לימים.** כגון קפלה בחמד בשבת ורחצה וקפלה בחמד בשבת ורחצה וכן שלישית קבעה לה וסת בחמד בשבת וכל זמן שתראה עוד בחמד בשבת ואפילו בלא קפילה דיה שעתה ואם הגיע חמד בשבת ולא בדקה עצמה טומאה מספק לטורח בזמנו הוה בא כל יומא בחמד בשבת: **דלא קפיץ לא חזאי.** אלמא נלו וסתה הוא: **אלא לקפיצות.** כיון דראתה שלש פעמים על ידי קפילה הורגלה לראיית קפילה ובכל יום שתקפוץ מחזקינן לה ברואה ואם לא בדקה טומאה ואפילו שאר ימות שבת: **לימים ולקפיצות.** כל חמד בשבת שתקפוץ מחזקינן לה ברואה דזמנה הוה לראות בחמד בשבת על ידי קפילה: **לימים לחודייהו פשיטא.** דלא קבעה: **דומא הוא דקא גרים.** ויהא בחמד בשבת וסתה אפילו בלא קפילה: **קמ״ל.** הא דאמר דלא קבעה וסת לימים דקפילה דאתמול גרמה לראיית דהאידנא ואין לה וסת בחמד בשבת בלא קפילה ולא לקפילה בלא חמד בשבת מדלא חזיא מתאתמול: **מתני׳ אע״פ שאמרו דיה שעסה.** בשעה שיש לה וסת: **צריכה להיות בודקת.** בכל יום שחרית וערבית בשאר נשים: **חוץ מן הנדה.** משראתה ולנדוק לפני תשמיש ולאחר תשמיש: **ובתולה שדמיה טהורין.** ד׳ לילות דהיא אינה צריכה לשמש בעדים שהרי דמה טהור ואפילו נשתנו מראה דמיה הואיל ושמשה אמרינן דמשום תשמיש נשתנה אבל שחרית וערבית היכא דלא שמשה (א) אחר בעילה ראשונה צריכה בדיקה כדמפרש בגמרא [ע״כ] שמא נשתנו מראה דמיה שלה: **ופעמים צריכה להיות בודקת.** כל תשה: **שחרית ובין השמשות.** שחרית להכשיר טהרות של לילה ערבית להכשיר טהרות של יום כדאמרינן בעמא כריש פילקין [ד׳:]: **לשמש אם כיפה.** עם בעלה: **גמ׳ מאור ימי זיבה.** כגון ראתה בראש חודש ומזרה ורחצה בע״ו לחודש כשעומדת בימים שהיא רואה לזיבה דהיינו י״ל יום שבין נדה לנדה ומזרה ורחצה בראש חודש ובע״ו לחודש ומזרה ורחצה ולא ראתה בראש חודש ובע״ו לחודש ולא ראתה בראש חודש שלפניו שקבעה לה וסת לע״ו בחודש ומצטרפין תרתי לאיות דימי זיבה להן לראיה לקביעות וסת: **ואין אשה קובעת לה וסת בימי נדפה.** כגון ראתה בראש חודש ומזרה ורחצה בחמישי בחודש דהיינו בימי נדות ומזרה ורחצה עוד פעמים בחמישי בחודש לא קבעה וסת שאין ראיית ימי נדה ראייה לקבוע שהיא עלולה לראות בימי נדותה: **שפיר.** קתני בתמניתין דלא בעיא בדיקה דאי לטמויי טומאה היא ואי לקבוע וסת ולידע אם תשנה וסת אשה פעמים ליום אחר שאינה לחודה עד עכשיו הא אמרת דלא קבעה: **ממעין פתום.** כדמפרש אליבא דר׳ יוחנן דשלילי פ׳ בנות כותים (לקמן דף לט:) כגון דחזאי ריש ירחא וריש ועשרים וחמשה וריש ירחא דהוה ראייה בתריתא בימי נדותה דאפילו הכי הוה קביעות וסת בריש ירחא כדמפרש התם דאמר וסתה בריש ירחא הוא דאקדים וחזאי דמיס יתירי איתוספו בה דהא ודאי אבל ממעין פתום כגון שהראות הראשונות של וסת (ג) יהו בתוך ימי נדה כי מתניתין (דלא מיירי בתחלת נדה דהא לא מפליג בה מידי אלא סתמא קתני חוץ מן הנדה) דילך לא בעיא בדיקה בימי נדות שהרי נפתח מעינה ואפילו היא רואה לא תקבע וסת. ליישנא אחרינא ממעין סתום שראתה היום ופסקה וחזרה ורחצה בראיה או בחמישי לנדתה אבל ממעין פתום כגון שלא פסקה ורחצה ע״ז ג׳ ד׳ לחודש ורחצה פעם שניה בד׳ בחודש וכן שלישית לא מהניא דראיה בחודש דנדות קמא למיקבע ומתניתין במעיין בפתום (ג) ורחשון יפר בעיני: **מנקשה נישב.** כשכלין ימי לידה כגון בשביעי לזכר או יום י״ד לנקבה לא בעיא בדיקה דהא אפילו אינה רואה היא טומאה: **הניחא לרב דאמר.** בפרק בנות כותים (לקמן דף לה:): **מעין אחד הוא.** דם הבא בתוך ז׳ של לידה ודם הבא לאחר שבעה ממעין אחד הוא: **פסולה טמאתו.** תוך שבעה לזכר וי״ד לנקבה: **וטהורה טהרתו.** כל ימי הטוהר: **שפיר.** קתני מתניתין דלא בעיא בדיקה דכל בין פסקה ובין לא פסקה טמאה היום וטהורה למחר: **אלא לרבי אמר.** נפתח הטמא כל ימי הלידה ונסתם הטהור ולסוף שבעה לזכר וי״ד לנקבה נפתח הטמא ונפתח הטהור ואוקימנא דתם דשופעת מתוך שבעה לאחר שבעה ס״ל לרבי דאפילו בשמיני לעולם היא טמאה עד שתפסוק דהא לא נסתם הטמא תבדוק בשביעי דילמא ד״מ

אלא לקפיצות והתניא כו׳. פרש״י לקפיצות לחודייהו וקשה דאם כן לישני בסמוך לא קבעה וסת לימים אלא לקפיצות לחודייהו ולמה מוזר מסברתו ובסמוך נמי דפריך לימים פשיטא לישני דלא קבעה וסת לקפיצות לחודיה ובגרלא לפרש אלא לקפיצות אף לקפיצות דהיינו לימים עם קפיצות אבל קפיצות לחודייהו פשיטא להש״ס דלא קבעה:

קפצה וראתה. (ד) ג׳ זימני גרסי׳ כדאמרינן [בהבא על יבמתו] (יבמות דף סד:) דבוסתות סתם לן תנא כרשב״ג לקמן פרק האשה (דף סג.) דתנן אין האשה קובעת וסת עד שתקבענו ג׳ פעמים:

ממעין פתום. פירש רש״י כגון דחזאי ריש ירחא וריש ירחא וכ״ה בירחא וריש ירחא ומעין פתום כגון שהראות הראשונות של וסת היו בתוך ימי נדה (ו) (או כ״ה בירחא וריש ירחא) או ריש ירחא וה׳ בירחא וכן בשניה ובשלישית חזאי חמש בירחא ולא חזאי ריש ירחא וא״ת ולרב פפא דמפרש (ה) שילהי בנות כותים (לקמן דף לט:) ריש ירחא וחמש בירחא תרי זימני ובשלישי חמש בירחא ולא חזאי ריש ירחא דקבעה לה וסת בה׳ בירחא ברביעית קשה אליביה מתניתין לרבי יוחנן וי״ל דאיהו יפרש מעין פתום דחזאי שלשה זימני ריש ירחא וחמש בירחא ולמאי (ו) דפרש לקמן דר״פ אייר דחזאי ג׳ זימנין ריש ירחא וחמש בירחא דהאי נמי מקרי מעין פתום יפרש מתני׳ מעין פתום כפירוש אחר דרש״י דפירש שראתה ג׳ ג׳ ג׳ ד׳ לרופים בג׳ חדשים לאשויים: אלא

[א] ד״ה אלא לקפיצות והתניא כו׳. פרש״י לקפיצות לחודייהו. ולקשה דאם כן לישני בסמוך לא קבעה וסת לימים אלא לקפיצות לחודייהו ולמה מוזר מסברתו ובסמוך נמי דפריך לימים פשיטא לישני דלא קבעה וסת לקפיצות לחודיה ובגרלא לפרש אלא לקפיצות אף לקפיצות דהיינו לימים עם קפיצות אבל קפיצות לחודייהו פשיטא להש״ס דלא קבעה:

[ב] ד״ה קפצה וראתה. (ד) ג׳ זימני גרסי׳ כדאמרינן [בהבא על יבמתו] (יבמות דף סד:) דבוסתות סתם לן תנא כרשב״ג לקמן פרק האשה (דף סג.) דתנן אין האשה קובעת וסת עד שתקבענו ג׳ פעמים:

[ג] ד״ה ממעין פתום. פירש רש״י כגון דחזאי ריש ירחא וריש ירחא וכ״ה בירחא וריש ירחא ומעין פתום כגון שהראות הראשונות של וסת היו בתוך ימי נדה (ו) (או כ״ה בירחא וריש ירחא) או ריש ירחא וה׳ בירחא וכן בשניה ובשלישית חזאי חמש בירחא ולא חזאי ריש ירחא דקבעה לה וסת בה׳ בירחא ברביעית קשה אליביה מתניתין לרבי יוחנן וי״ל דאיהו יפרש מעין פתום דחזאי שלשה זימני ריש ירחא וחמש בירחא ולמאי (ו) דפרש לקמן דר״פ אייר דחזאי ג׳ זימנין ריש ירחא וחמש בירחא דהאי נמי מקרי מעין פתום יפרש מתני׳ מעין פתום כפירוש אחר דרש״י דפירש שראתה ג׳ ג׳ ג׳ ד׳ לרופים בג׳ חדשים לאשויים:

[ד] ד״ה ראתה. (ד) ג׳ זימני גרסי׳ כדאמרינן [בהבא על יבמתו] (יבמות דף סד:) דבוסתות סתם לן תנא כרשב״ג לקמן פרק האשה (דף סג.) דתנן אין האשה קובעת וסת עד שתקבענו ג׳ פעמים:

[ה] ד״ה ולרב פפא דמפרש. (ה) שילהי בנות כותים (לקמן דף לט:) ריש ירחא וחמש בירחא תרי זימני ובשלישי חמש בירחא ולא חזאי ריש ירחא דקבעה לה וסת בה׳ בירחא ברביעית קשה אליביה מתניתין לרבי יוחנן וי״ל דאיהו יפרש מעין פתום דחזאי שלשה זימני ריש ירחא וחמש בירחא ולמאי (ו) דפרש לקמן דר״פ אייר דחזאי ג׳ זימנין ריש ירחא וחמש בירחא דהאי נמי מקרי מעין פתום יפרש מתני׳ מעין פתום כפירוש אחר דרש״י דפירש שראתה ג׳ ג׳ ג׳ ד׳ לרופים בג׳ חדשים לאשויים:

[ו] ד״ה ולמאי. (ו) דפרש לקמן דר״פ אייר דחזאי ג׳ זימנין ריש ירחא וחמש בירחא דהאי נמי מקרי מעין פתום יפרש מתני׳ מעין פתום כפירוש אחר דרש״י דפירש שראתה ג׳ ג׳ ג׳ ד׳ לרופים בג׳ חדשים לאשויים:

[ז] ד״ה אלא לקפיצות. פרש״י לקפיצות לחודייהו. ולקשה לפירושו א״כ מאי פריך בתר ימים לחודייהו ושישיא לישני ליה דאתא לאשמועינן דלקפיצות לחודייהו לא קבעה לה וסת בדהתה ס״ד מעיקרא. וע״ק כיון דלא קאי האי דקאמר מעיקרא אלא לקפיצות הוה ליה לשנויי בתר דפריך ליה מבריתא אלא לקפיצות ולימים הלכך נ״ל הא דקאמר לקפיצות היינו לקפיצות עם הימים אבל לקפיצות לחודייהו הוה פשיטא ליה דלא קבעה מידי דהוה אימים לחודייהו: **אע״פ שאמרו דיה שעתה צריכה להיות בודקת.** הקשה הר׳ יעקב מאורלינש דהכא אמרינן דאע״פ דדייה שעתה צריכה להיות בודקת. וגבי י״א יום שבין נדה לנדה אשכחן איפכא דתנן פרק בנות כותים כל י״א יום בחזקת טהרה ואמרינן בגמרא למאי הלכתא אמר רב יהודה לומר שאינה צריכה בדיקה. ותניא התם בשומרת יום מטמאה מעת לעת ר״ל דהנך מהכא מן הדין כיון דדייו שעתן כ״ש דלא בעו בדיקה אלא משום שלא תשתכח תורת בדיקה. אבל גבי י״א יום אם לא תבדוק עכשיו תבדוק לאחר מכאן: **תבדוק דלמא קבעה לה וסת.** תמיה לי דבדיקה כזו לא אשכחן שתקנו חכמים שתהא אשה צריכה לבדוק שמא קבע לה וסת דא״כ אפילו אשה שאינה עסוקה בטהרות תבדוק בכל יום שמא תקבע לה וסת רצ״ע: **ממעין פתוח לא אמרי.** לאותו לשון שפרש״י כשהראיות ראשונות בימי נדה היינו פתוח קשה למאי דבעי למימר בסוף בנות כותים דאפילו כי האי גונא אמר רבי יוחנן א״כ תקשי ליה מתני׳ הלכך לשון שני עיקר:

מסורת הש״ס

[א] רש״ל מ״ז, [ב] ר״מ מ״ז, [ג] לעיל ו., [ד] [לקמן לט:], [ה] [לקמן לה: וש״נ], [ו] ר״ל מ״ז ועיין רש״ל [בסוס מורינו וכמנו הרב הגאון המפורסם מוהר״ר שמואל נר״ו אב״ד דק״ק אמשטרדם וז״ל הגאון נר״ו, ע׳ במהרש״א שהאריך לקיים הטעמא הישנה בפירוש המוק ולולי דברי הגאונים יש לקיים הטעמא הישנה בפשיטות דודאי פירוש אחמת נדה דקאמר רש״י היינו אחמת נדה וסת וסופרך לפרש דלא תקשי הימי קתני נדה אינה צריכה בדיקה הא זמנין דצריכה לבדוק כגון בחמלת וסת שהיא רוצה לקבוע וסת וחזאי ריש ירחא וה׳ וכיהא וריש ירחא דצריכה בדיקה בה׳ בירחא שמא תראה פעם ג׳ בה׳ בירחא לחוד וכמ״ש התוס׳. לכך פי׳ רש״י דודאי הנא דמתני׳ לא מיירי בחמלת וסת דהא אחמת קתני חוץ מן הנדה הנדה וקלי מלעיל דקתני אע״פ שאמרו דיה שעתה והיינו אשה שיש לה וסת כדפירש״י ואשה אחמת קתני צריכה לבדוק בודקת חוץ מן הנדה וכיון דלא מפליג הנא מידי אחמת הך דחוץ מן הנדה קלי אהך דדיה שעתה דלעיל דמיירי שיש לה וסת קבוע ש״ס ודאי מיירי הנא דמתני׳ במעין פתום אחמת מש״ה אינה צריכה בדיקה דלא אהני לה מידי והיכי אתו דברי רש״י כפשוטן דלי שום גמגום וק״ל. ע״כ דברי הרב הגאון נר״ו ודברים ברורים הם למבין, [ו] ס״פ אינו,

הגהות הב״ח

[א] רש״י ד״ה ובתולה שדמיה וכו׳ אחר בעילה ראשונה. נ״ב לנשון ראשון שפירש״י נגמ׳ לא דוקא שלא שמשה כלל אחר בעילה ראשונה דאפילו שמשה אלא שהיום לא שמשה ועפקה בטהרות וק״ל: (ב) ד״ה בתוך ימי נדה: (ג) באא״ד ולאמרן יפר. נ״ב וכן מוכח לקמן דף לט ע״ב ע״ש: (ד) תוס׳ ד״ה קפלה וראתה ג׳ זימני. נ״ב ע״ל בסוף פ׳ בנות כותים דף לט ע״ב מתנו התוס׳ בד״ה אלמא דהסלמוד לא תש לזכיר תלתא זימני: (ה) ד״ה ממעין וכו׳ שילהי בנות. נ״ב עיין בתוס׳ בד״ה אלמא: (ו) באא״ד ולמאי דפרישית לקמן דרב פפא:

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה קפצה וראתה ג׳ דימני גרסינן וכו׳. ע״ל לט ע״ב תוספות ד״ה אלמא:

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ בשבת קפלה וגו׳ חזאי. נ״ב נ״ב לה וכן הוא בכל הפוסקים ואף הרמב״ם שמפרש דפליג אגרשנא קמא מפרש דמיירי כך ועיין במגיד משנה:

עין משפט נר מצוה

צא א מיי׳ פ״ח מהל׳ איסורי ביאה הלכה ה: סמג לאוין קיח עוש״ע י״ד סימן קפט סעיף ח:

צב ב מיי׳ שם וע״ש בהשגות ומכ״מ עוש״ע שם סעיף ח:

צג ג ד מיי׳ שם וע״ש במ״מ עוש״ע שם סעיף ח:

צד ה מיי׳ פ״ד מהל׳ ממזרים מעשה מסכת ומוסב הל׳ ז סמג לאוין קיח:

צה ו מיי׳ שם הלכה ז ופ״ד מהל׳ איסורי ביאה הל׳ עז וע״ש סמג שם עוש״ע י״ד סי׳ קפד סעיף ג וסימן קפו סעיף ג:

צו ז מיי׳ פ״ד מהלכות מעכה ומוסב הל׳ ז עוש״ע י״ד סימן קו סעיף ד:

צז ח ט מיי׳ שם הל׳ ז:

צח י כ מיי׳ פ״ח מהל׳ איסורי ביאה הל׳ ט וע״ש במ״מ סמג שם טור י״ד סי׳ קפט:

צט ל מיי׳ שם פ״ו הלכה ג:

מוסף רש״י

אף בשעת עברתן. אף בשעה שהם מתפלגות ומעיימות לאמלו תרומה, צריכות לבדוק (לעיל ו.), **בתוך ימי נדתה.** בימים שהיא נדה (לקמן לט. עי׳ תוס׳). **מעין אחד הוא.** דם הבא בימי לידה ודם הבא בימי טוהר מתמין אחד הן כאן (לקמן לה:) דם הבא בשבועים של נקבה שהוא טמא ודם הבא לאחר שבועים שהוא טהור, מתמין אחד הוא (סנהדרין פ״ז:), **התורה טמאתו.** כל שבועים, **והתורה טהרתו.** לאחר שבועים וחזרה ומיעמתא לאחר שבעין ימי טוהר (שם).

תוס׳ הרא״ש

משום הכי קא דייק: **אלא לקפיצות.** פרש״י לקפיצות לחודייהו. וקשה לפירושו א״כ מאי פריך בתר ימים לחודייהו ושיטא לישני ליה דאתא לאשמועינן דלקפיצות לחודייהו לא קבעה לה וסת בדהתה ס״ד מעיקרא. וע״ק כיון דלא קאי האי דקאמר מעיקרא אלא לקפיצות הוה ליה לשנויי בתר דפריך ליה מברייתא אלא לקפיצות ולימים הלכך נ״ל הא דקאמר לקפיצות היינו לקפיצות עם הימים אבל לקפיצות לחודייהו הוה פשיטא ליה דלא קבעה מידי דהוה אימים לחודייהו: **אע״פ שאמרו דיה שעתה צריכה להיות בודקת.** הקשה הר׳ יעקב מאורלינש דהכא אמרינן דאע״פ דדייה שעתה צריכה להיות בודקת. וגבי י״א יום שבין נדה לנדה אשכחן איפכא דתנן פרק בנות כותים כל י״א יום בחזקת טהרה ואמרינן בגמרא למאי הלכתא אמר רב יהודה לומר שאינה צריכה בדיקה. ותניא התם בשומרת יום מטמאה מעת לעת ר״ל דהנך מהכא מן הדין כיון דדייו שעתן כ״ש דלא בעו בדיקה אלא משום שלא תשתכח תורת בדיקה. אבל גבי י״א יום אם לא תבדוק עכשיו תבדוק לאחר מכאן: **תבדוק דלמא קבעה לה וסת.** תמיה לי דבדיקה כזו לא אשכחן שתקנו חכמים שתהא אשה צריכה לבדוק שמא קבע לה וסת דא״כ אפילו אשה שאינה עסוקה בטהרות תבדוק בכל יום שמא תקבע לה וסת רצ״ע: **ממעין פתוח לא אמרי.** לאותו לשון שפרש״י כשהראיות

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ה. וגשל, © כל הזכויות שמורות

אלא לרב דאמר מעין אחד הוא תבדוק. הוה מלי לשנויי דרב מוקי במבקשת לישב אלא דניחא ליה לשנויי אליבא דתרוייהו מתני' בעינן אחד: **אפילו** הכי מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה. ואין להקשות לר"א דאמרי' כל אשה שעברו עליה ג' עונות כו' תבדוק בימי טוהר שמא תפסוק ג' עונות דהכי נמי מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה.

ו) **ומשמשת** בעדים. אתרגא נשים ואתאשה שיש לה וסת קמי: **שלא** פסקה מחמת תשמיש. דכל פעם שמשמשת רואה אפילו תשמיש מופלג מחבירו אדם או שלשה אדמים הוי דם תשמיש וטהור כדאמר בפ' בתרא (לקמן פה:) מעשה ונתן לה רבי ד' לילות מתוך שיש עשר אדם וכי שמשה בלילה ולאחר למחרתו או בלילה שלאחר כך בלא תשמיש טהורה אבל אם ראתה יום שני לשמושה טמאה דדקאמר עבר עליה לילה אחת בלא תשמיש כו' וביום תשמיש נמי אם נשתנו מראה דמים שלה מאז אמש טמאה ואם פסקה מחמת תשמיש וראתה אחרי כן אפילו באותו יום בין בתשמיש בין בלא תשמיש טמאה דודאי חיתה המכה וכלו בביאה ראשונה כל דמי בתולים ואפילו ו) לרב אשי דאמר בפרק בתרא (שם פד:) בעל ובא אמש דם וחזר ובעל ומצא דם טהורה היינו משום דאימא בביאה ראשונה כשמואל אבל הכא דבביאה ראשונה מצא דם ובשניה לא מצא דם ואי חיתה המכה:

כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן.

חדא מבלל חברתה איתמר. פי' רש"ס דהך דהכא איתמר מכלל דהיא דלקמן ואין נראה דבהיא לא פירש שמואל דאיירי בטהרות אלא רבא דייק בפירקין מדלא מפליג ליה רבי אבא לרבי זירא בין לטהרות בעיא בדיקה לבעלה לא בעיא בדיקה אין לה וסת לבעלה נמי בעיא בדיקה ש"מ קסבר שמואל כל לבעלה לא בעיא בדיקה לבעלה אלא באשה עסוקה בטהרות דמגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעיא בדיקה מאי קמ"ל תנינא ז) כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן אי ממתני' הוה אמינא הני מילי באשה שיש לה וסת אבל אשה שאין לה וסת בעיא בדיקה והא מתני' באשה שיש לה וסת עסקינן מתני' בין שיש לה וסת בין אין לה וסת והא קמ"ל דאע"ג דיש לה וסת ח) מגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה והא אמרה שמואל הדא זימנא ט) דאמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק ואוקימנא י) בעסוקה בטהרות יא) הדא מכלל חברתה אתמר יב) תניא נמי הכי בד"א לטהרות אבל לבעלה מותרת יג) בד"א שהניחה בחזקת טהרה אבל הניחה בחזקת טמאה לעולם היא יד) בטומאתה עד שתאמר לו טהורה אני בעא

בית שמאי היא דאמרי מעין אחד הוא וסתם לן תנא כב"ש סתם ואחר כך מחלוקת הוא וכל ג) סתם ואח"כ מחלוקת אין הלכה כסתם ואבע"א מי קתני מבקשת לישב יושבת קתני אי יושבת מאי למימרא מהו דתימא תיבדוק דדילמא קבעה לה וסת קמ"ל דמעין טהור למעין טמא לא קבעה הניחא ללוי דאמר שני מעינות הם אלא לרב דאמר מעין אחד הוא תבדוק דילמא קבעה לה וסת אפילו הכי מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה: ומשמשת בעדים וכו': תנן התם ג) תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ונשאת ב"ש אומרים נותנין לה ארבע לילות וב"ה אומרים א"עד שתחיה המכה אמר רב גידל אמר שמואל לא שנו אלא שלא פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש ב) אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה עבר לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה נשתנו מראה דמים שלה טמאה מתיב ר' יונה ובתולה שדמיה טהורים אמאי תשמש בעדים דדילמא נשתנו מראה דמים שלה אמר רבא אימא רישא חוץ מן הנדה והיושבת על דם טוהר הוא דלא בעיא בדיקה אבל בתולה שדמיה טהורין בעיא בדיקה אלא קשיין אהדדי כאן ששמשה דאימא שמש עכרן כאן שלא שמשה תניא נמי הכי בד"א שלא פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה עבר לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה נשתנו מראה דמים שלה טמאה: פעמים היא צריכה וכו': א"ר יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לטהרות אבל לבעלה מותרת פשיטא שהרית תנן אלא אי אתמר אסיפא אתמר ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה אמר שמואל לא שנו ג) אלא באשה עסוקה בטהרות דמגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעיא בדיקה מאי קמ"ל תנינא ד) כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן אי ממתני' הוה אמינא הני מילי באשה שיש לה וסת אבל אשה שאין לה וסת בעיא בדיקה והא מתני' באשה שיש לה וסת עסקינן מתני' בין שיש לה וסת בין אין לה וסת והא קמ"ל דאע"ג דיש לה וסת ה) מגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה והא אמרה שמואל הדא זימנא ו) דאמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק ואוקימנא ז) בעסוקה בטהרות ח) הדא מכלל חברתה אתמר ט) תניא נמי הכי בד"א לטהרות אבל לבעלה מותרת י) בד"א שהניחה בחזקת טהרה אבל הניחה בחזקת טמאה לעולם היא יא) בטומאתה עד שתאמר לו טהורה אני בעא

ב"ש היא דאמרי. בפרק בנות כותים ט) מעין אחד הוא: **יושבת קפיי.** שכבר נכנסו ימי טוהר: **דילמא קבעה לה וסת.** מון שמונים לנקבה ג' ראיות מעבירים לעשרים לרשב"ג ורבי ב' ראיות משלשים לשלשים שכשילכו ימי טוהר ה"ל וסת לעשרים: **ממלא.** מכת בעילה דכל זמן שתראה רואה דם מחמת תשמיש דם בתולים הוא: **לא שנו.** אבים הלל קמי: **שלא פסקה.** ממראות דם: **מחמת תשמיש.** דכל זמן שתשמש רואה: **וראתה שלא מחמת תשמיש.** כלומר אפילו חזרה וראתה כיום שלא מחמת תשמיש מחזקינן לה בדם בתולים הואיל וממחמת תשמיש לא פסקה: **אבל פסקה מחמת תשמיש.** שתשמש פעם אחת ולא ראתה ואחרי כן ראתה אין ברראתה מחמת תשמיש אין שלא ראתה מחמת תשמיש טמאה דאמרינן כיון דבשעת תשמיש פסקה פעם אחת רגיש לדבר שהבתולים כלו כבר וזה ממקום טמא ירד: **נשתנו מראה דמים.** ממראה דם בעילה לראשונה: **תשמש בעדים.** אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש: **לאן שתשמשה.** הא דקתני שאינה משמשת בעדים משום דשמשה עכשיו דאי נמי חזיא לאחר תשמיש ונשתנו מראה הדם טהורין ד): **דאימור שמא עברן.** אבר התשמיש: **לאן שלא שתשמשה.** הא דאמר נשתנו מראה דמים שלה טמאה שלא שתשמשה היום שלא בטהרות עסקה שמון לבדיקה הילכך לענין טהרות שחרית וערבית בעיא בדיקה ולפני תשמיש היינו טעמא דלא בעיא בדיקה דכיון דלאחר תשמיש לא בעיא בדיקה לפני תשמיש נמי לא אצרכוה דבנן דאמרינן לקמן [יב.] כל נבעלה לא בעיא בדיקה אלא מגו דבעיא בדיקה לאחר תשמיש לטהרות בעיא נמי בדיקה לפני תשמיש לבעלה והכא ליכא מגו. ליטנא אחריינא כאן שתשמשה לאחר תשמיש ראשון לא בעיא בדיקה ואפילו שחרית וערבית ואפילו נשתנו אימור שמש עכרן והא דתני נשתנו טמאין כשלא שתשמשה לאחר לילה הראשון ולאו טעמא הוא דא"כ אפילו נשתנו טמאה דהא עברה עליה לילה אחת בלא תשמיש אמרינן לעיל דטמאה: **לא שנו.** הא דתנן שחרית וערבית בודקת: **אבל נבעלה מופרש.** בלא בדיקה: **פשיטא שחרית תנן.** דטהרות הוא דהא אין משמשין מטה ביום ט) : **מגו דבעיא בדיקה לטהרות.** לאחר תשמיש שמא ראתה לאחר תשמיש ממחמת תשמיש: **בעיא נמי בדיקה לבעלה.** לפני תשמיש: **הא נמי פליגא.** במתני' ד"ג (לקמן טו.): **בחזקת טהרה לבעליהן.** ומתניתין דקתני דבעינן בדיקה על כרחך הכי מתרצת לה מתניתין דהכא בעסוקה בטהרות והתם בשאינה עסוקה בטהרות: **והא מתני' דהכא נמי לה וסת עסקינן.** דקתני ואע"פ שאמרו דיה שעתה וכו' והא ולאי בנים לה וסת ועלה מיירי שמואל ואמר אבל נבעלה מותרת אבל אין לה וסת לא קאמר: **כין יש לה כין אין לה.** דכיון דאמר יש לה וסת בעיא בדיקה כ"ש דאין לה וסת ואפילו קאמר שמואל אבל נבעלה מותרת. הא דאיירי מתניתין בים לה וסת הא קא משמע לן דאף על גב כו': **ואמר שמואל הדא זימנא.** דאפילו אין לה וסת לא בעיא בדיקה נבעלה אבל אם כן רגילה לעשות טהרות: **ואוקימנא.** לקמן [יב.]: **נמה דבנים אמוראים.** דבעיא בדיקה: **לטהרות.** כלומר בעסוקה בטהרות אבל נבעלה גרידא אינה עסוקה בטהרות לא: כשיעור

בהדי מעוברת ומניקה דרישא מטמאות במגע פירוש לטהרות וטהורות לבעליהן אלמא בריתא מיירי דאין לה וסת:

בעי

עין משפט נר מצוה

ק א מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הל' יח סמג לאוין קיח טוש"ע י"ד סימן (קצ) סעיף ה) קפז סעיף יג:

קא ב מיי' שם הל' כד טוש"ע י"ד סימן קפז סעיף יג:

קב ג מיי' פ"ב מהלכות משכב ומושב הל' ז:

קג ד מיי' שם הלכה ז ועיין בהשגות וכ"מ ופ"ד מהל' איסורי ביאה הלכה ט סמג לאוין קיח ועיין רמג וטוש"ע י"ד סימן קפז סעיף ה:

קד ה מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל' ז:

קה ו מיי' פ"ד מהל' איסורי ביאה הל' ט סמג שם טוש"ע י"ד סימן קפד סעיף יא וע' בעור וכו"י:

ז [טוש"ע י"ד סימן קפה סעיף ה]:

תוס' הרא"ש

עד שתחיה המכה. אין לפרש דאתוך ד' לילות קאי אבל לאחר ד' לילות אפילו לא חיתה טמאה דא"כ ליתניה בעדיות גבי קולי ב"ש וחומרי ב"ה. ולילא נמי לפרושי דבחיתה תליא מילתא בין תוך ד' לילות בין לאחר ד' מדתנן לקמן בפרק בת' הגיע זמנה לראות ב"ה אומרים עד מוצאי שבת ד' לילות ולא מפליג בין חיתה ללא חיתה. הלכך נ"ל דשיעור דחיתה לאחר ארבע לילות אבל תוך ד' אפילו חיתה טהורה ועוד נראה לדקדק מדתנן בתולה שדמיה טהורין ואמאי תבדוק דלמא חיתה אלא דאי בתוך ד' טהורה בכל ענין ומתני' בתוך ד' לילות איירי והא דפריך בסמוך מנשתנו מראה דמים שלה משום דבשתנו אין סברא לחלק: **אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה.** תימה לי מאי קמ"ל היינו עד שתחיה המכה דהכי מפרש שמואל לקמן כל זמן שהרוק מצוי בתוך הפה. וצ"ל דאגב דבעי למימר מילי אחרייתא נקטיה נמי להך דשמואל ואפילו למ"ד בריש תינוקת בעל ולא מצא דם (טהור) וחזר ובעל ומצא דם טהורה שאני התם דמעיקרא לא מצא דם ואיכא למימר בעל בהטייה ולא צד בחוליה הלכך כשחזר ובעל ומצא דם תלינן בדם בתולים. אבל הכא דמעיקרא מצא דם השתא דלא מצא בביאה זו אמרינן דחיתה המכה. וא"ת הכא בלא הגיע זמנה איירי וכל לילות שבימי כלילה אחת ונתנון לה עוד שלשה לילות בימי נערות כדאיתא לקמן בפרק בתרא. ולעיל פריש דבכל ד' לילות אפילו חיתה טהורה. וי"ל דהא דחשבינן כל ימי קטנות אחת היינו בשלא פסקה מחמת תשמיש דע"ד דהא דקאמרי ב"ה עד שתחיה המכה היינו בין תוך ד' לילות בין לאחר ד' לילות. והא דתנן לקמן גבי הגיע זמנה ב"ה אומרים עד מוצאי שבת ד' לילות היינו בשלא חיתה המכה. וא"ת א"כ תבדוק שמא פסקה מחמת תשמיש ד"ל דלא מצינו בדיקה כזאת דלא מהניא לטמאותה עכשיו אלא שאם תראה אחרי כן שתחיה טמאה. אע"ג דלעיל מצרכינן בדיקה משום וסת לא דמי דהתם הוא לקבוע לה וסת כל ימיה כל זמן שלא תעקרנו: **עברה עליה לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה.** דדוקא בו ביום שאין בו תשמיש אבל שמשה ביום של אחריו כל ראיות של אותו היום טהורות אם לא פסקה מחמת תשמיש דראמרינן בפרק בתרא שנתן לה ר' ד' לילות מתוך י"ב חדש וה"פ דבריתא דשמשה ולא פסקה מחמת תשמיש כל ראיות של אותו יום טהורות אפילו שלא מחמת תשמיש אבל ראיות של מחרת

מסורת הש"ס

ט) [לקמן לה:], כ) [ימנמת מג.], ג) [מנחות י. לקמן סד.], ד) לקמן טו., ה) [לקמן יב:], ו) [סס:], ז) [מגילה כט: וש"ס], ח) לקמן נז:], ט) [לקמן לה:], י) [טהורה. יעב"ץ], כ) [לקמן נד:], ל) [לעיל ז:], מ) [שיך לעיל במתניתן], נ) ל"ל לרב אסי.

מוסף רש"י

תינוקת שלא הגיע זמנה לראות. במסכת נדה (ס.), אמר אימתי הגיע זמנה לראות מציגיטו ימי בגעורים (כתובות ו.). **נותנין לה ארבע לילות.** לשמש, ואפילו רואה אמרינן דם בתולים הוא (לקמן נד:) שכל דמים שתראה כהן ממחמת תשמיש מחזקינן לה בדם בתולים (כתובות ו.). **עד שתחיה המכה.** כל זמן שאינה משמשת בלא דם לא חיתה המכה (שם). **כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן.** בלא בדיקה, שלא הוכרכה בדיקה שלא לעסוקה בטהרות (לקמן טו.).

תוס' הרא"ש (המשך)

לא: **אמאי תשמש בעדים.** דלמא נשתנו מראה דמים שלה אע"ג דאיירינן בשלא הגיע זמנה הכי לא בעיא בדיקה דהא תניא לעיל דעד שלא הגיע פרקה הרי היא בחזקת טהורה ואין הנשים בודקות אותן מ"מ אמתני' קא פריך דאיירי בהגיע זמנה: **איטור שמש עכרן.** ואין לומר הבדוק אימור נשתנית עכירה זאת מעכירה אחרת שאינו עוכר לעולם בשוה ובכל ענין שעכרו טהור: **פשיטא שחרית.** שהרות היא ועדיפא מינה הוה מצי למפרך דכיון דקתני בשעת שהיא עוברת לשמש אם ביתה למה לה שהבדוק שחרית לשמש כל היום וערבית לשמש כל הלילה בבדיקה זו סגיא אלא משום דאיכא למימר לא סמכינן על ההיא בדיקה (שלי דאי) משום דאמרינן לעיל דאינה מכניסתו לחורין ולסדקין: **אלא אי איתמר אסיפא אתמר. ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה.** מכאן נראה הא דקתני מתני' ומשמשת בעדים היינו לאחר תשמיש אחד לו ואחד לה כמתני' דפ' כל היד ולא כפי' רש"י שפירש אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש דאם כן הוה ליה למימר אלא אי איתמר ארישא איתמר ומשמשת בעדים ועוד מאי כי קאמר ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה היינו משמשת בעדים: **אי מתני' ח"א ח"מ באשה שיש לה וסת.** והא דקתני כל הנשים היינו בין ערות בין ישנות: **ואוקימנא בעסוקה בטהרות.** וא"ת והלא לא פירש שמואל בדבריו בהדיא דאיירי בעסוקה בטהרות אלא דר' אבא הוא דאוקים ליה דשמואל איירי בהכי י"ל דהיינו דקא משני חדא מכלל חברתה אתמר דר' אבא גופיה לא קים ליה אלא מהך דהכא א"נ ר' אבא קים ליה שפיר דשמואל [פירש] בדבריו בעסוקה בטהרות: **בי"א בטהרות.** תימה מאי תניא נמי הכי דילמא באשה שיש לה וסת איירי וי"ל דסמיך ארישא דבריתא השנויה בתוספתא מעוברת ומניקה בועלה טהור. וכל אשה שיש לה וסת ושאר כל הנשים מטמאות במגע וטהורות בלבעליהן בד"א שהניחה בחזקת טהרה פי' בועלה טהור אפילו לר' עקיבא דאמר לעיל דרואה מעת לעת מטמאה את בועלה. וכל אשה שיש לה וסת ושאר כל הנשים. פי' אפילו אין להם וסת מטמאות במגע לטהורות וטהורות לבעליהן כלומר מוחרות לבעליהן בלא בדיקה:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

כשיעור וסס. מיד לאחר בעילה בחטאת דאמרינן לקמן בפ"ב (דף יד.) נמצא על סדין שלה אותיום כלומר מיד לאחר בעילה חייבין בקרבן דודאי דם הוה בשעת ביאה: **נדיקה.** לחורין ולסקדין הילך כשיעור וסת לא משכחת לה: **נשמש.** אבר: **ועד.** סדין שמקנחת בו: **לזיעות.** מבחון. אם בקיעות מצאה דם בכשיעור הוה חייבין חטאת אבל אם בבדיקתה מצאה כבר ארך השיעור שהרי לא בלד המשקוף עומד אלא בידה ואחזתו ויש כאן שיעור עודף כדי הבאה מידה למשקוף ואשם תלוי איכא ולא חטאת: **מהו שתקנה.** אשה שאינה עסוקה בטהרות מי בעינא קיבוע לאחר תשמיש כשיעור וסת לידע אם ממצא דם ויהא בעלה חייב חטאת: **מהו שתבדוק.** בדיקה ממש: **בשתי פלוי.** דאמרינן לקמן (שם:) ממצא על שלה לאחר זמן יותר מכשיעור וסת חייבין באשם תלוי דספק הוה דם בשעת ביאה ספק בא לאחר מכאן: **ל"ב.** שמלריכה לבדוק אחר ביאה: **נו נוקפו.** קודם ביאה והא דתנן לקמן (שם.) דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים בעסוקות בטהרות: **וזהו עדן של נגועות.** כלומר מדת הסידות שנו כאן ולאו מיוחדו הוא דאמרינן בספק שני (שם) הנגועות מתקנות להן שלישי לתקן את הבית. זהו עדן אלפני תשמיש קאי: **אין בודקה בו לפני תשמיש אחר.** לפי שמטוקף וכהה מראית ליצונו בבדיקה ראשונה ושוב אין נראית בו טיפה כאדום: **יש לה וסת לא בעינא בדיקה.** בתמיה. והא קתני מתניתין בית לה וסת דבעינא בדיקה כיון דעסוקה בטהרות. ולקמן פריך ליטני ליה הא בשאינה עסוקה בטהרות ומשני קסבר שמואל כי אינה עסוקה אפילו אין לה וסת לא בעינא בדיקה לבעלה חוזא ואינה עסוקה בטהרות: **ערב.** לחזא לעסוקי בטהרות בעינא בדיקה לבעלה אי נמי בליכא טירחא לנערות אבל ישנה איכא לערב ולא אטהרוה רבנן אי נמי ישנה דלא חזא לטהרות אפילו רגילה לעסוק בטהרות לא בעינא בדיקה: **לעסוקה בעינא בדיקה.** כלומר העסוקה בטהרות בעינא בדיקה אפילו לבעלה: **לבעלה לא בעינא בדיקה.** היכא דאינה עסוקה: **אין לה וסת אפילו לבעלה.** גרידא דאינה עסוקה בטהרות בעינא בדיקה: **כל לבעלה.** בלא טהרות: **לא בעינא בדיקה.** אפילו אין לה וסת הילכך הא דאמר שמואל אסורה לשמש עד שתבדוק בעסוקה [בטהרות] קאי והיינו דאמר לעיל [יא.]: ואוקימנא בעסוקה בטהרות: **כיון שבעבה.** לתשמיש: **אין לך בדיקה גדולה מזו.** דאי לא קיים לה דטהורה היא הוה בדקה ובדיקה דקאמר שמואל לעיל בתביעה סגי ולבי מגמגם: **כי הא מתניתא.** (א) בעינא בדיקה או תביעה: סודי

בעי ר' זירא אשה מהו שתבדוק. פי' לפני תשמיש: **לבן** נוקפו ופורש. פר"ח כיון דרואה אשתו בודקת מחשב אשה לא הרגישה לא היתה בודקת לפי שיודעת שחכמים לא תקנו לבדוק: **בדי** לחייב בעלה חטאת. הכא נמי הוה מלי למיבעי מהו שתבדוק קודם תשמיש ותניא העד עד הבקר כדי לחייב בעלה חטאת אלא דכבר השיב לו שאם תבדוק לפני תשמיש לבו נוקפו ופורש: **צנועין לא** מיקרי רשע **לא** מיקרי. בתמיה ול"ת בריש כתובות (דף ג:) דאמר משום צנועות ומשום פרוזות כיון דקרי להו צנועות הגהו דלא עבדי הכי אמאי קרי להו פרוזות וי"ל דהתם קרי להו צנועות כדאמרינן התם זמנין דלא אתי וסברה דאתים ואע"ג שבדין היה לה לתלות שאין אתים לדוכ העולם אין אנוסים ופרוזות משום דזמנין דאנוס פירוש פעמים דידועה שהוא אנוס ואמרה דלא אנוס ול"ג התם וסברה: **אשה** שאין לה **וסת אסורה לשמש עד שתבדוק.** ובעסוקה בטהרות איירי ול"ת מאי קמ"ל מתניתין היא (לעיל יא.) ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה ולוכא לתמיר בטהרות. ותי' ר"ת מדקתני חמרין ופרוצין הבאין מבית האבל ומבית המשתה ואלו רגילין לעסוק בטהרות. חמרים שרגילין להליך תבואה מעיר לעיר. ופרוצין הנרשין בטהרות אצל בעלי בתים. הבאים מבית האבל לבחרותו. ומבית המשתה של חתן שמסובין שם אוכלי טהרות. ומ"ר קשה אדפריך לשמואל מהך ברייתא תיקשי ממתני' אהך ברייתא דקתני ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה אלמא דעדה בעינא בדיקה. וי"ל דלמתני' ניתא דלא תני לא ערב ולא ישנה שמעינן מינה דלא שייך לחלק לגבי טהרות בין ערב לישנה הלכך איכא לאוקומי מתני' בעסוקה בטהרות ובריתא בשאינה עסוקה אבל שמואל שהזכיר לענין טהרות ערב וישנה משמע דאיירי [הבריתא] לענין טהרות כלומר בין ערב הראויה לעסוק בטהרות בין ישנה שאינה ראויה לעסוק בטהרות. ודלא כאותם המפרשים דישנה לא אטרחוה רבנן: **בין שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו.** שכן דרכו לבא מן הדרך לתבוע ולרצות ולפייס ורמיא אנפשה ואי חזיא ארגשה והויא כמו בדיקה. אבל בשאין לה וסת אפילו ישנה בעינא בדיקה וישנה לא שייך תביעה הלכך אוקמה בשיש לה וסת. ותימה כיון דתביעה הויא כבדיקה א"כ בסיפא דהניחה בחזקת טמאה תביעה נמי הויא כמו אמרה לו טהורה אני א"כ מאי איכא בין רישא לסיפא. וצ"ל בסיפא אישונות קאי: **מהו למיעבד כי הא מתניתא.** תי' מאי קא בעי הא ליכא מאן דפליג אהך ברייתא. וי"ל דמיבעיא ליה לענין בעלה ובאינה עסוקה בטהרות דהא רב פפא ורבא ורב כהנא בבבל היו עומדין שאינן עסוקין בטהרות ומיבעיא ליה אם יש להחמיר ולהצריכה תביעה דנה' דאינה יכולה לבדוק כדאמרינן לעיל דא"כ לבו נוקפו ופורש. מיהו אם יוכל להחמיר להצריך תביעה וא"ל לא דאי מצרכינן לה תביעה א"כ

בעא מיניה רבי זירא מרב יהודה אשה מהו שתבדוק עצמה לבעלה אמר ליה [א]לא תבדוק ותבדוק ומה בכך [א]-אם כן לבו נוקפו ופורש בעא מיניה רבי אבא מרב הונא אשה מהו שתבדוק עצמה כשיעור וסת כדי לחייב בעלה חטאת א"ל מי משכחת לה לבדיקה כשיעור וסת והתניא [ב]איזהו שיעור וסת משל לשמש ועד שעומדים בצד המשקוף ביציאות השמש נכנס עד הוי וסת שאמרו לקנות ולא לבדיקה אלא מהו שתקנה איכא דאמרי הכי בעא מיניה אשה מהו שתבדוק עצמה כדי לחייב בעלה אשם תלוי אמר לו לא תבדוק ותבדוק ומה בכך א"כ לבו נוקפו ופורש: ובשעה שהיא עוברת וכו': אמר ר' אמי אמר רבי יוסי בר' חנינא [ג]עדן של צנועות א"ל רבי אבא בר ממל לר' אמי תנא תני צריכות ואת תני צנועות אמר ליה שאני אומר כל המקיים דברי חכמים נקרא צנוע אמר רבא ושאינו מקיים דברי חכמים צנוע הוא דלא מקרי הא רשע לא מקרי אלא אמר רבא צנועות עד שבדקו בו עצמן לפני תשמיש זה אין בודקות בו לפני תשמיש אחר ושאינן צנועות בודקות ולא איכפת להן גופא אמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל [ד]אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק אמר ליה ר' זירא לרבי אבא בר ירמיה אין לה וסת בעיא בדיקה יש לה וסת לא בעיא בדיקה א"ל יש לה וסת ערה בעיא בדיקה ישנה לא בעיא בדיקה אין לה וסת בין ערה בין ישנה בעיא בדיקה אמר רבא ולימא ליה יש לה וסת לטהרות בעיא בדיקה לבעלה לא בעיא בדיקה אין לה וסת אפילו לבעלה נמי בעיא בדיקה ומדלא א"ל הכי ש"מ קסבר שמואל [ה]כל לבעלה לא בעיא בדיקה ת"ר [ו]חמרין ופועלין והבאין מבית האבל ומבית המשתה נשיהם להם בחזקת טהרה ובאין ושוהין עמהם בין ישנות בין ערות [ז]בד"א שהניחן בחזקת טהרה אבל הניחן בחזקת טומאה לעולם היא טמאה עד שתאמר לו טהורה אני והא שמואל במאי מוקי לה אי בשיש לה וסת קשיא ערה ואי בשאין לה וסת קשיא בין ערה בין ישנה לעולם בשיש לה וסת וכיון שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו אמר ליה רב פפא לרבא מהו למעבד כי הא מתניתא א"ל

מתניתין בית לה וסת עסקינן]: **כיון** שבעה. פירוש כיון שבא מן הדרך מפייסה ומובעה לתשמיש ואי חזיא כבר רמיא אנפשה שהרגישה בשעת ראייה וזוכרת אבל אם לא בא מן הדרך אסור בעבה לפי שאינו מאריך בפיוס של תשמיש אלא בא עליה מיד ולא רמיא אנפשה לאחזורי שהרגישה. **מהו** למעבד כי הא מתניתא. פי' רש"י כי הא מתניתא דבעינא בדיקה או תביעה וקשה דבערה דוקא מצריך בדיקה ואם כן מאי קא מהדר ליה דמגניא באפיה דבתביעה לא מגניא באפיה ועוד אי לבעלה גרידא קבעי כדמשמע לבני בבל היה שואל הא פשיטא דאמר לעיל (דף יא:) כל לבעלה לא בעינא בדיקה וגם אין לחמיר בדבוק דא"כ לבו נוקפו ופורש כדאמר לעיל ואי בעסוקה בטהרות קבעי פשיטא שצריכה בדיקה כדתנן ובשעה שהיא עוברת לשמש ביתה כו' ותו למה תולה בעייתו בבריתא זו כיון דמתניתין נמי מצרכה בדיקה לטהרות ונראה לפרש מהו למעבד כי הא מתניתא דלא מצרכה מידי בשאינה בעסוקה אף לבעלה גרידא צריך להקילה ולתובעה והא דאמרינן לעיל דאפילו באין לה וסת לא בעינא בדיקה לבעלה [ט] בשאינה בעינא אי נמי לעיל מיירי כשהוא בעיר ואם היתה טמאה הוה אמרה ליה קודם לכן אבל בבא מן הדרך איכא למיחש ומתני' דפ"ב (לקמן טו.) דבאין מן הדרך נשיהם להם בחזקת טהרה איכא נמי למימר דהיינו דלא בעו בדיקה אבל בעו תביעה אי נמי בערות דווקא אי נמי בית לה וסת: אמר

ג) נראה דל"ל היינו שמוכרות דוקא בעד שלאחר תשמיש אבל לבדוק בו ג"כ קודם תשמיש לפי שעד שלאחר תשמיש הוא מלוכלך בשכבת זרע וכו'.

כשיעור וסת. (דף יד.) נמצא על סדין שלה אותיום כלומר מיד לאחר בעילה חייבין בקרבן דודאי דם הוה בשעת ביאה: **לבדיקה.** לחורין ולסקדין הילך כשיעור וסת לא משכחת לה: **נשמש.** אבר: **ועד.** סדין שמקנחת בו: **לזיעות.** מבחון. אם בקיעות מצאה דם בכשיעור הוה חייבין חטאת אבל אם בבדיקתה מצאה כבר ארך השיעור שהרי לא בלד המשקוף עומד אלא בידה ואחזתו ויש כאן שיעור עודף כדי הבאה מידה למשקוף ואשם תלוי איכא ולא חטאת: **מהו שתקנה.** אשה שאינה עסוקה בטהרות מי בעינא קיבוע לאחר תשמיש כשיעור וסת לידע אם ממצא דם ויהא בעלה חייב חטאת: **מהו שתבדוק.** בדיקה ממש: **בשתי פלוי.** דאמרינן לקמן (שם:) ממצא על שלה לאחר זמן יותר מכשיעור וסת חייבין באשם תלוי דספק הוה דם בשעת ביאה ספק בא לאחר מכאן: **ל"ב.** שמלריכה לבדוק אחר ביאה: **נו נוקפו.** קודם ביאה והא דתנן לקמן (שם.) דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים בעסוקות בטהרות: **וזהו עדן של נגועות.** כלומר מדת הסידות שנו כאן ולאו מיוחדו הוא דאמרינן בספק שני (שם) הנגועות מתקנות להן שלישי לתקן את הבית. זהו עדן אלפני תשמיש קאי: **אין בודקה בו לפני תשמיש אחר.** לפי שמטוקף וכהה מראית ליצונו בבדיקה ראשונה ושוב אין נראית בו טיפה כאדום: **יש לה וסת לא בעינא בדיקה.** בתמיה. והא קתני מתניתין בית לה וסת דבעינא בדיקה כיון דעסוקה בטהרות. ולקמן פריך ליטני ליה הא בשאינה עסוקה בטהרות ומשני קסבר שמואל כי אינה עסוקה אפילו אין לה וסת לא בעינא בדיקה לבעלה חוזא ואינה עסוקה בטהרות: **ערב.** לחזא לעסוקי בטהרות בעינא בדיקה לבעלה אי נמי בליכא טירחא לנערות אבל ישנה איכא לערב ולא אטרחוה רבנן אי נמי ישנה דלא חזא לטהרות אפילו רגילה לעסוק בטהרות לא בעינא בדיקה: **לעסוקה בעינא בדיקה.** כלומר העסוקה בטהרות בעינא בדיקה אפילו לבעלה: **לבעלה לא בעינא בדיקה.** היכא דאינה עסוקה: **אין לה וסת אפילו לבעלה.** גרידא דאינה עסוקה בטהרות בעינא בדיקה: **כל לבעלה.** בלא טהרות: **לא בעינא בדיקה.** אפילו אין לה וסת הילכך הא דאמר שמואל אסורה לשמש עד שתבדוק בעסוקה [בטהרות] קאי והיינו דאמר לעיל [יא.]: ואוקימנא בעסוקה בטהרות: **כיון שבעבה.** לתשמיש: **אין לך בדיקה גדולה מזו.** דאי לא קיים לה דטהורה היא הוה בדקה ובדיקה דקאמר שמואל לעיל בתביעה סגי ולבי מגמגם: **כי הא מתניתא.** (א) בעינא בדיקה או תביעה: סודי

בעי ר' זירא אשה מהו שתבדוק. פי' לפני תשמיש: **לבן** נוקפו ופורש. פר"ח כיון דרואה אשתו בודקת מחשב אשה לא הרגישה לא היתה בודקת לפי שיודעת שחכמים לא תקנו לבדוק: **בדי** לחייב בעלה חטאת. הכא נמי הוה מלי למיבעי מהו שתבדוק קודם תשמיש ותניא העד עד הבקר כדי לחייב בעלה חטאת אלא דכבר השיב לו שאם תבדוק לפני תשמיש לבו נוקפו ופורש: **צנועין לא** מיקרי רשע **לא** מיקרי. בתמיה. ול"ת בריש כתובות (דף ג:) דאמר משום צנועות ומשום פרוזות כיון דקרי להו צנועות הגהו דלא עבדי הכי אמאי קרי להו פרוזות וי"ל דהתם קרי להו צנועות כדאמרינן התם זמנין דלא אתי וסברה דאתים ואע"ג שבדין היה לה לתלות שאין אתים לדוכ העולם אין אנוסים ופרוזות משום דזמנין דאנוס פירוש פעמים דידועה שהוא אנוס ואמרה דלא אנוס ול"ג התם וסברה: **אשה** שאין לה **וסת אסורה לשמש עד שתבדוק.** ובעסוקה בטהרות איירי ול"ת מאי קמ"ל מתניתין היא (לעיל יא.) ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה ולוכא לתמיר בטהרות. ותי' ר"ת מדקתני חמרין ופועלין הבאין מבית האבל ומבית המשתה ואלו רגילין לעסוק בטהרות. חמרים שרגילין להליך תבואה מעיר לעיר. ופועלין הנרשין בטהרות אצל בעלי בתים. הבאים מבית האבל לבחרותו. ומבית המשתה של חתן שמסובין שם אוכלי טהרות. ומ"ר קשה אדפריך לשמואל מהך ברייתא תיקשי ממתני' אהך ברייתא דקתני ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה אלמא דעדה בעינא בדיקה. וי"ל דלמתני' ניתא דלא תני לא ערב ולא ישנה שמעינן מינה דלא שייך לחלק לגבי טהרות בין ערב לישנה הלכך איכא לאוקומי מתני' בעסוקה בטהרות ובריתא בשאינה עסוקה אבל שמואל שהזכיר לענין טהרות ערב וישנה משמע דאיירי [הבריתא] לענין טהרות כלומר בין ערב הראויה לעסוק בטהרות בין ישנה שאינה ראויה לעסוק בטהרות. ודלא כאותם המפרשים דישנה לא אטרחוה רבנן: **בין שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו.** שכן דרכו לבא מן הדרך לתבוע ולרצות ולפייס ורמיא אנפשה ואי חזיא ארגשה והויא כמו בדיקה. אבל בשאין לה וסת אפילו ישנה בעינא בדיקה וישנה לא שייך תביעה הלכך אוקמה בשיש לה וסת. ותימה כיון דתביעה הויא כבדיקה א"כ בסיפא דהניחה בחזקת טמאה תביעה נמי הויא כמו אמרה לו טהורה אני א"כ מאי איכא בין רישא לסיפא. וצ"ל בסיפא אישונות קאי: **מהו למיעבד כי הא מתניתא.** תי' מאי קא בעי הא ליכא מאן דפליג אהך ברייתא. וי"ל דמיבעיא ליה לענין בעלה ובאינה עסוקה בטהרות דהא רב פפא ורבא ורב כהנא בבבל היו עומדין שאינן עסוקין בטהרות ומיבעיא ליה אם יש להחמיר ולהצריכה תביעה דנה' דאינה יכולה לבדוק כדאמרינן לעיל דא"כ לבו נוקפו ופורש. מיהו אם יוכל להחמיר להצריך תביעה וא"ל לא דאי מצרכינן לה תביעה א"כ

עין משפט נר מצוה

קו א ב מיי' פ"ד מהל' איסורי ביאה הל' ט' וי' הסגות סמג לאין קום עשה ש"ד סימן קפד סעיף ג והסג"ר וסימן קפו סעיף ג:

קז ג מיי' שם סמג שם עשה ש"ד סימן קפד סעיף ג והסג"ר וסימן קפו סעיף ג:

קח ד מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הלכה טו ועיש ופ"ח שם הל' ג סמג שם עשה ש"ד שם סעיף ג:

קט ה מיי' שם הלכה טו ועי' בהסגות וכ"ד מהלכות ממזרים ומושב הלכה ז והסגות שם וכ"מ סמג שם עשה ש"ד פ"ד קפו סעיף ג:

קי ו מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הל' ט סמג שם עשה ש"ד סימן קפד סעיף ג (וכ"כ הלכם בסגות ש"ג דף לג:)

קא ז מיי' שם:

תוס' הרא"ש (המשך)

אין בודקה בו ערבית. ואיכא למימר דאפילו צנועות לא איכפת להו בהם אבל בעד שלפני תשמיש איכא למיחש שמחמת חימוד רוב התאוה הזדריעה כבר ומלוכלך קצת: **נופא אמר רבי זירא.** ל"ג נופא דהא מפסיק במתני' ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה: **אי בשיש לה וסת קשיא ערה.** תי' מאי קא קשיא ליה דלמא הך ברייתא איירי באינה עסוקה בטהרות. ותי' ר"ת מדקתני חמרין ופועלין הבאין מבית האבל ומבית המשתה ואלו רגילין לעסוק בטהרות. חמרים שרגילין להליך תבואה מעיר לעיר. ופועלין הנרשין בטהרות אצל בעלי בתים. הבאים מבית האבל לבחרותו. ומבית המשתה של חתן שמסובין שם אוכלי טהרות. ומ"ר קשה אדפריך לשמואל מהך ברייתא תיקשי ממתני' אהך ברייתא דקתני ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה אלמא דעדה בעינא בדיקה. וי"ל דלמתני' ניתא דלא תני לא ערב ולא ישנה שמעינן מינה דלא שייך לחלק לגבי טהרות בין ערב לישנה הלכך איכא לאוקומי מתני' בעסוקה בטהרות ובריתא בשאינה עסוקה אבל שמואל שהזכיר לענין טהרות ערב וישנה משמע דאיירי [הבריתא] לענין טהרות כלומר בין ערב הראויה לעסוק בטהרות בין ישנה שאינה ראויה לעסוק בטהרות. ודלא כאותם המפרשים דישנה לא אטרחוה רבנן: **בין שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו.** שכן דרכו לבא מן הדרך לתבוע ולרצות ולפייס ורמיא אנפשה ואי חזיא ארגשה והויא כמו בדיקה. אבל בשאין לה וסת אפילו ישנה בעינא בדיקה וישנה לא שייך תביעה הלכך אוקמה בשיש לה וסת. ותימה כיון דתביעה הויא כבדיקה א"כ בסיפא דהניחה בחזקת טמאה תביעה נמי הויא כמו אמרה לו טהורה אני א"כ מאי איכא בין רישא לסיפא. וצ"ל בסיפא אישונות קאי: **מהו למיעבד כי הא מתניתא.** תי' מאי קא בעי הא ליכא מאן דפליג אהך ברייתא. וי"ל דמיבעיא ליה לענין בעלה ובאינה עסוקה בטהרות דהא רב פפא ורבא ורב כהנא בבבל היו עומדין שאינן עסוקין בטהרות ומיבעיא ליה אם יש להחמיר ולהצריכה תביעה דנה' דאינה יכולה לבדוק כדאמרינן לעיל דא"כ לבו נוקפו ופורש. מיהו אם יוכל להחמיר להצריך תביעה וא"ל לא דאי מצרכינן לה תביעה א"כ

מוסף רש"י

לבו נוקפו ופורש. מן האשה (לעיל ג:). **וסת שאמרו.** לאיינה בחטאת. **לקנות.** מבחון. **ולא לבדיקה.** מבפנים דל"כ שהתם יותר מכשיעור ואין כאן אלא בחטאת ספק (לקמן יד:).

תוס' הרא"ש

כדי לחייב בעלה חטאת. ע"כ סמוך לוסתה איירי דשלא בסמוך לוסתה לא מיחייב חטאת דאנוס הוא כדאמרינן בפ"ב דשבועות. וא"כ תימה מאי קא מהדר ליה א"כ לבו נוקפו ופורש ולהא חייב הוא לפרוש סמוך לוסתה כדאיתא התם. ודוחק לומר שתתוך כך יפרוש שלא בשעת וסתה. וג"ל דלאו דוקא קאמר לחייב בעלה חטאת. אלא כלומר להיות (באונס) (באיסור) חטאת היכא דלא איניס: **עד שבודקות בו לפני תשמיש זה בו.** אין זה צנועות דתנן לקמן פרק כל היד והצנועות מתקנות להן עד שלישי לתקן את הבית אלא צנועות אחרת וגדול מהך דלקמן דאילו צנועות דהכא אם בודקות בו לפני תשמיש זה אין בודקות בו לפני תשמיש אחר וצנועות דלקמן היינו שנהרות דוקא ו) כמעט דלאחר תשמיש דעד שבודקות בו לאחר תשמיש לפי שמלוכלך בשכבת זרע אבל עד שלפני תשמיש זה בודקות בו לפני תשמיש אחר ולא איכפת להו. ותי' לי אמאי אמר ר' יוסי זו היא עידן של צנועות אמתני' דבשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה הוה מצי למימר נמי אבדיקות שחרית וערבית. צנועות עד שבודקת בו שחרית

ו) נראה דל"ל היינו שמוכרות דוקא בעד שלאחר תשמיש אבל לבדוק בו ג"כ קודם תשמיש לפי שעד שלאחר תשמיש הוא מלוכלך בשכבת זרע וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות